

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 99/2013-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. februára 2013 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti L., a. s., zastúpenej advokátom JUDr. J. F., B., vedené pod spisovými značkami: Rvp 10842/2012, Rvp 10843/2012, Rvp 10844/2012 a Rvp 10845/2012, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v bližšie neoznačených konaniach a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti L., a. s., vedené pod spisovými značkami: Rvp 10842/2012, Rvp 10843/2012, Rvp 10844/2012 a Rvp 10845/2012 spája na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 10842/2012.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti L., a. s., o d m i e t a z dôvodu nespĺnenia zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 18. júla 2012 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti L., a. s. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej aj „krajský súd“) v bližšie neoznačených konaniach.

Zo sťažností a z ich príloh vyplýva, že sťažovateľka 14. júna 2010 podala krajskému súdu spolu 13 687 samostatných návrhov vo veci nečinnosti Obvodného úradu Košice ako orgánu verejnej správy podľa § 250t Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) v priestupkových konaniach začatých pre podozrenie z porušenia § 21a ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov. Podľa vyjadrenia sťažovateľky *„Jednotlivé konania na Krajskom súde Košice boli identifikované podľa dlžníka sťažovateľa a predmetu sporu, ktorého sa týkalo konanie o sťažnosti pre porušenie základného práva sťažovateľa pred Ústavným súdom SR, v súvislosti s ktorým došlo k spáchaniu priestupku podľa zákona č. 21a ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z.“*

Vzhľadom na podľa sťažovateľky *„... enormn[ú] stagnáci[u] konania...“* na krajskom súde sa sťažovateľka obrátila na jeho predsedu sťažnosťou podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) so zámerom docieľiť prijatie opatrení smerujúcich ku skončeniu vecí, t. j. vydaniu meritórnych rozhodnutí v prerokúvaných veciach. Keďže ani sťažovateľkou deklaroványm využitím tohto účinného prostriedku nápravy podľa sťažovateľky nedošlo ku skončeniu predmetných vecí krajským súdom, podala sťažnosti ústavnému súdu.

Sťažovateľka v podaných sťažnostiach v podstatnom argumentovala tým, že *„(...) podáva sťažnosť Ústavnému súdu Slovenskej republiky po tom, čo v občianskom*

súdnom konaní využil všetky dostupné a účinné prostriedky nápravy. Tieto však nevedli k odstráneniu prietahov a stagnácie konania. Doterajšia nečinnosť a neefektívna činnosť štátneho orgánu spôsobila sťažovateľovi ničím neodôvodniteľné problémy v jeho podnikateľskej činnosti a vytvorila v sfére jeho práv stav dlhotrvajúcej neistoty. Okrem toho, žiadne prostriedky nápravy nemôžu konvalidovať časový aspekt konania. Právny prostriedok nápravy upravený ust. § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. (o súdoch a zmene a doplnení niektorých zákonov) vzhľadom na celkovú dĺžku konania nemôže zaručiť potrebnú účinnosť.“. Na podporu svojej argumentácie sťažovateľka uviedla aj citácie z rozhodovacej praxe ústavného súdu vzťahujúce sa na obdobné prípady.

V nadväznosti na uvedené sťažovateľka v každej jednotlivej sťažnosti žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo spoločnosti L., a. s... na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy... a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... postupom Krajského súdu Košice v Konaní porušené bolo.

2. Krajskému súdu Košice prikazuje, aby v konaní konal bez zbytočných prietahov.

3. Spoločnosti L., a. s... priznáva finančné zadosťučinenie v sume 830 €...

4. Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť spoločnosti L., a. s.... trovy konania...“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv alebo

slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

II.A

K spoločnému prerokovaniu vecí

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku.

V zmysle § 112 ods. 1 OSP môže súd v záujme hospodárnosti konania spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod spisovými značkami: Rvp 10842/2012, Rvp 10843/2012, Rvp 10844/2012 a Rvp 10845/2012 a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť uvedených sťažností, ako aj vzhľadom

na totožnosť v osobe sťažovateľky a súdu, proti ktorému sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd o spojení sťažností na spoločné konanie tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

II.B

K namietanému porušeniu práv

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania, okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Ustanovenie § 20 zákona o ústavnom súde sa v celom rozsahu vzťahuje na sťažnosť podľa § 49 a nasl. zákona o ústavnom súde.

Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať, ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili [písm. a)], označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody [písm. b)], a označenie, proti komu smeruje [písm. c)].

Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde k sťažnosti sa pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde). Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je ústavný súd pritom viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

V sťažnosti je oddelený petit od jej ostatných častí. Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu

návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy).

Vychádzajúc z obsahu sťažností a k nim priložených príloh ústavný súd konštatuje, že tieto napriek tomu, že sťažovateľka je zastúpená advokátom, nespĺňajú náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 20 ods. 1 a 3 a § 50 ods. 1 písm. b) a ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd jednak konštatuje, že sťažovateľka ani v texte sťažností, ani v ich petite neuviedla spisové značky, pod ktorými sú ňou namietané konania vedené, resp. by mali byť vedené krajským súdom, čo je zjavne v rozpore s § 50 ods. 1 písm. b) zákona o ústavnom súde.

Ďalej ústavný súd konštatuje, že sťažovateľkou predložený návrh rozhodnutia vo veci samej (petit) nie je vymedzený presne, určito a zrozumiteľne, teda takým spôsobom, aby mohol byť východiskom na jeho rozhodnutie v uvedených veciach a v súlade s § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Sťažovateľka síce v petite podaných sťažností uvádza, ktoré jej základné práva mali byť porušené, rozchádza sa však v presnom označení súdu, ktorý mal byť ich porušovateľom, keď v bodoch 1 a 2 označila za porušovateľa krajský súd a v bode 4 označila za subjekt, ktorý je povinný uhradiť jej trovy konania, Okresný súd Bratislava I.

Sťažovateľka taktiež nenaplnila požiadavku ustanovenú v § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde, keďže nepredložila ústavnému súdu dôkaz o zásahu do svojich označených práv, keď ani porovnaním obsahu sťažovateľkou podaných sťažností a k nim doloženej prílohy, a to „*Potvrdenia o prijatí podaní*“ krajským súdom 14. júna 2010 (ďalej len „potvrdenie“) nevyplýva zhoda medzi sťažovateľkou označenými dlžníkmi v sťažnostiach a dlžníkmi označenými v potvrdení. Dôsledkom tohto rozporu je skutočnosť, že sťažovateľka nepredložila ústavnému súdu hodnoverný dôkaz (doklad) o tom, že

v súvislosti s dlžníkmi označenými v podaných sťažnostiach sa obrátila na krajský súd podaním (návrhom) na začatie konania podľa § 250t OSP.

Ústavný súd tiež pripomína, že v konaniach o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých sťažovatelia namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a tiež práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), v súlade so svojou ustálenou judikatúrou vyžaduje preukázanie podania sťažnosti predsedovi príslušného súdu proti porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa § 3 ods. 7 v spojení s § 62 a nasl. zákona o súdoch. Takúto sťažnosť totiž ústavný súd považuje za účinný prostriedok ochrany základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), ktorý vzhľadom na subsidiárne postavenie ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd treba využiť pred podaním sťažnosti ústavnému súdu (porovnaj napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04).

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľka pred ústavným súdom nepreukázala podanie kvalifikovanej sťažnosti na prietahy v konaní adresovanú predsedovi súdu. Táto skutočnosť vyplýva opäť z porovnania obsahu podaných sťažností a k nim pripojených príloh – podaní z 3. augusta 2011, ktoré sú adresované predsedovi krajskému súdu, ako aj z písomného vyrozumenia predsedu krajského súdu právnenému zástupcovi sťažovateľky z 25. augusta 2011, v ktorých nie sú uvedené ani spisové značky napadnutých konaní, ani označení dlžníci totožní s tými, ktorých presná identifikácia je uvedená v sťažnostiach.

Ústavný súd poukazuje na to, že sťažovateľka je v konaní pred ústavným súdom zastúpená advokátom. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady.

Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, IV. ÚS 267/08). Ústavný súd podotýka, že nedostatky zákonom predpísaných náležitostí vyplývajúce z podania sťažovateľky nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, III. ÚS 357/2010, III. ÚS 206/2010 a iné).

Ústavný súd z uvedených dôvodov aj so zreteľom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľky konštatuje, že sťažnosti vykazujú také nedostatky náležitostí predpísaných zákonom, že nie je možné preskúmať splnenie hoci len procesných podmienok konania pred ústavným súdom, preto ústavný súd tieto sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí.

Keďže sťažnosti boli odmietnuté, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedených veciach stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. februára 2013